

Ηλίας Νικολόπουλος

Παρατήρηση στο σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος

Το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος εμφανίζεται από μερίδα του Τύπου και των ΜΜΕ ως εγγύηση της εθνικής κυριαρχίας, των ευρωπαϊκών δικαιωμάτων και του κράτους πρόνοιας. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν τεκμηριώνουν, συγκεκριμένα, το αντίθετο.

1. Καταρχήν ο όρος Ευρωπαϊκό Σύνταγμα είναι λανθασμένος, στο βαθμό που πρόκειται για μια τροποποίηση κωδικοποίησης διεθνών συνθηκών που αφορά κυρίως τη διαχείριση του συστήματος της ελευθερίας της αγοράς και της κυκλοφορίας των κεφαλαίων. Τα κύρια μειονεκτήματα που θα επιφέρει μετά τη θέση του σε ισχύ ως πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο είναι:
  2. Αποδυνάμωση της εθνικής κυριαρχίας των κρατών-μελών της ΕΕ κυρίως με την υιοθέτηση νομικής προσωπικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 6 και 8 του σχεδίου). Κύρια συνέπεια θα είναι η διαφυγή των ευρωπαϊκών συμβάσεων από τον έλεγχο των εθνικών κοινοβουλίων. Ήδη η ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί να αποφύγει ακόμα και τη συζήτηση στην ελληνική Βουλή της απαράδεκτης συνθήκης για την έκδοση και τη δικαστική συνεργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ΗΠΑ, που υπογράφηκε από τον Έλληνα πρωθυπουργό και τον Αμερικανό πρόεδρο.
  3. Παραμένει και αυξάνεται «το δημοκρατικό έλλειμμα» που υπάρχει στα ανώτερα κοινοτικά όργανα, ενώ ενισχύεται παράλληλα ο θεσμικός ρόλος των ισχυρών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δημιουργούνται έτσι οι προϋποθέσεις για την ακύρωση της ισοτιμίας μεταξύ των κρατών-μελών.
  4. Με την κατάργηση της εκ περιτροπής προεδρίας και την εκλογή του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για δύομισι χρόνια, αλλά και με την προβλεπόμενη τροποποίηση της σύνθεσης της Επιτροπής σε βάρος της αντιπροσωπείας των μικρότερων κρατών, αυξάνεται η συγκέντρωση των εξουσιών. Έτσι, ανοίγει ο δρόμος για την καθιέρωση του Διευθυντηρίου των ισχυρών κρατών.
  5. Η έννοια «ασφάλεια» επιβάλλεται της έννοιας «ελευθερία», με συνέπεια να υιοθετείται ακόμη και ο προληπτικός πόλεμος δοθέντος ότι προβλέπεται η κινητοποίηση στρατιωτικών μέσων για την πρόληψη της λεγόμενης τρομακτικής απειλής (άρθρο 42).
  6. Υπάρχει ασθενέστατη και επιφανειακή πρόβλεψη για τα θεμελιώδη δικαιώματα και επισημοποιείται η εξαφάνιση του κοι-

ωνικού κράτους. Είναι χαρακτηριστική αφενός η ρητή κατοχύρωση της «επιχειρηματικής ελευθερίας» και αφετέρου η ελλιπής και προβληματική κατοχύρωση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων σε σχέση με την αντίστοιχη κατοχύρωσή τους από το Ελληνικό Σύνταγμα. Το τεκμήριο αθωότητας, για παράδειγμα, αν και κατοχυρώνεται, είναι πλήρως εξασθενημένο λόγω της παράλληλης ισχύος της συνθήκης Σένγκεν και της προαναφερθείσας σύμβασης για την έκδοση και τη δικαστική συνεργασία ΕΕ και ΗΠΑ. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι η Χάρτα των θεμελιωδών δικαιωμάτων υστερεί κατά πολύ, όχι μόνον απέναντι στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου, αλλά και από την κατοχύρωση των δικαιωμάτων στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ΟΗΕ του 1948.

7. Τέλος, τη θέση της συμμετοχικής δημοκρατίας, που αποτελεί κοινό αίτημα των ευρωπαϊκών λαών, καταλαμβάνει ο γραφειοκρατικός, συγκεντρωτικός και ανεξάρτητος από τη βούληση των λαών τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας των κοινοτικών οργάνων. Το παρήγορο στα προεκτεθέντα είναι ότι ευτυχώς μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να μετεξελίσσεται η ΕΕ σε ομοσπονδιακό κράτος, ώστε το προετοιμαζόμενο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα να περιορίζει των Συνταγμάτων των κρατών-μελών.

Συμπερασματικά: το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος οδηγεί στη φαλκίδευση της εθνικής κυριαρχίας, στην υπονόμηση των ατομικών ελευθεριών και στην εξάλειψη του κοινωνικού κράτους πρόνοιας.